

VAN RAFFLESIA EN AMORPHOPHALLUS.

Naast allerlei ander moois kan men te Kepahiang, de hoofdplaats van de onderafdeeling Redjang, nog twee

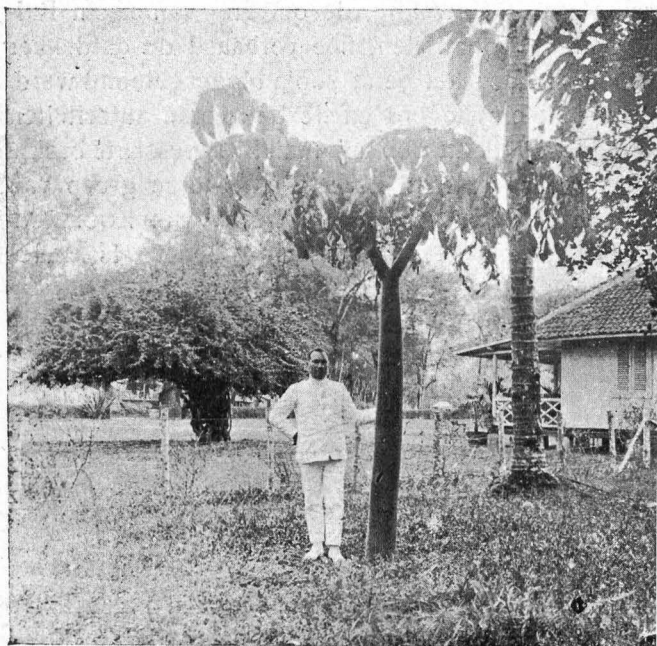

Fig 1. *Amorphophallus titarium* BECC. in den tuin van den Heer JUNIUS te Kepahiang.

afmetingen, die deze *Amorphophallus*-soort kan bereiken. Mooie foto's van de plant in de bloeiperiode werden in Afl. 2 van dezen jaargang gereproduceerd.

Een van de bekende *Rafflesia Arnoldi*-groeiplaatsen bevindt zich in de onmiddellijke nabijheid van de „bungalow” van den Resident van Benkoelen. Een bordje met opschrift wijst den toerist den weg erheen.

De tuin van dit buitenverblijf van den Resident bevat een schat van merkwaardige botanische verrassingen. Zoo is er ook vertegenwoordigd de „bamboe keboeh”—de „boe-loeh boengkoh” der Lampongers

zien krijgen, n. l. de reusachtige *Amorphophallus titarium* BECC. en de eveneens door haar gigantische dimensies vermaarde *Rafflesia Arnoldi* R. BR. De natuurliefhebber verzuime toch vooral niet zoo hij eenmaal daartoe in de gelegenheid is, deze beide opmerkelijke Florakinderen te gaan zien. Het is wel de moeite waard!

De eerstgenoemde plant mocht ik bewonderen in den tuin van den heer Junius, die als Controleur B. B. ter plaatse de teugels van het bewind in handen heeft. De foto van de plant tijdens de bladperiode (afb. 1), — al is ze dan niet al te fraai uitgevallen wegens mankement aan mijn toestel — kan ons toch wel een indruk geven van de kolossale

Fig. 2. Bloemknop van *Rafflesia Arnoldi* R. BR. Foto opgenomen in het reservaat te Kepahiang.

de bamboe, die geen holle maar geheel opgevulde geledingen heeft en waarover de belangstellende lezer(es) het noodige kan vinden in *Teysmannia* XXX (1919), p. 346.

Het speet me zeer, dat er, toen ik de plaats bezocht geen bloeiende *Rafflesia*'s waren, wel kreeg ik een paar flinke knoppen te zien en vele — ik telde er minstens een dozijn — uitgebloede en halfvergane exemplaren. Geweldig, de omvang van zoo'n *Rafflesia*bloem en ik kan me dan nu ook levendig voorstellen, hoe verbaasd de ontdekker van de plant moet hebben opgekeken, toen hem voor het eerst zoo'n bloem getoond werd.

Het bedoelde *Rafflesia*-terrein is behoorlijk ompaggerd en de betrokken autoriteiten zorgen met piëteit ervoor, dat geen schennende hand dit zoo bij uitstek interessante brokje natuur komt vernielen. Degenen, die wat meer omtrent deze eigenaardige groep van plantenparasieten willen weten, verwijs ik naar de uitvoerige publicatie van KOORDERS hierover (*Botanisch Overzicht der Rafflesiaceae van Ned. Indië, verschenen als Mededeeling No. 4 van de Ned. Indische Vereeniging tot Natuurbescherming*).

Buitenzorg.

J. C. VAN DER MEER MOHR. JCR.

1) Volgens den heer JUNIUS moet dit geschreven worden: *Kepajang*, d. i. de inlandsche naam voor *Pangium edule*.

EEN FIETSTOCHT IN HET BANTAMSCHÉ

(*Vervolg van pag. 75*).

Nog mooier werd het, want opeens zagen we in de verte een mooien natuurlijken rotsboog. De zee heeft daar een zuiver gebogen poort uitgeslepen in de rotsen, met een spanning van ± 5 M. en vlak daarbij in een andere rots een groote ketelvormige grot gevormd. En al dat moois ligt vlak aan den weg. In Europa zou zoo iets al gauw beroemd zijn en hier weet haast niemand van het bestaan van die interessante natuurbouwwerken af.

Eindelijk begonnen we toch onze beenen en onze magen te voelen, want we hadden al een uur of zeven gereden en waren dus wat blij, toen we eindelijk Pasaoeran bereikten, waar we in de pasanggrahan rust en een maal hoopten te vinden. De pasanggrahan ligt op een vrij hoogen heuvel en heeft dus een prachtig uitzicht op zee, maar het is een heele hijsch om daar een fiets in een stortbui tegen op te zeulen! Eindelijk meer dood dan levend boven aangekomen, werden we door den mandoer ontvangen met het verheugend nieuws, dat de pasanggrahan in gebruik was genomen door een B. B. ambtenaar met familie en kennissen en dat die ambtenaar den mandoer had gezegd, dat er dus geen plaats voor andere personen was! We konden niet aan genoemden heer vragen in hoeverre het rechtmatig was, dat een gezelschap van 5 personen, w. o. een kind, een pasanggrahan met 4 kamers geheel in beslag nam, want de heele familie deed een middagdutje, behalve een heer, die in de voorgalerij zat en ons had zien aankomen, maar wijselijk bleef zitten en den mandoer het zaakje liet opknappen. Deze laatste ried ons aan om te trachten in de kampong ergens onder dak te komen. Aldus deden we en vonden eindelijk een pas gebouwd huis van een hadji waar we de voorgalerij van konden huren. Daar zouden we den nacht moeten doorbrengen op twee leunstoelen. Enfin, we waren blij, dat we geborgen waren en richtten ons zoo behaaglijk mogelijk in. Onze tjeleng, die natuurlijk niet in des hadjis huis mocht komen, werd met zijn mandje in een boom opgehangen, en toen trokken we er op uit om wat te eten te krijgen. De warong leverde blikjes doperwtjes en zalm, die daar waarschijnlijk jaren gestaan hadden en de hadji zorgde voor rijst en